

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Saraievo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Katoliški blok med Čehi in Slovaki

Ne samo katoliška, temveč tudi ostale po-
litične stranke na Češkoslovaškem se danes
vpravl strastno zanimajo za vprašanje: Ali ne
pride do osnivanja »katoliškega bloka«? Ali
morda kmalu ugasne spet ta iskra upanja če-
škoslovaških katoličanov, da se kot enotna or-
ganizacija z vso težo uveljavijo v javnem življe-
nju? Ali pojde zopet po vodi up res velikih
Čehov in Slovakov, da prav katoliški blok, ki
bi združil najmočnejšo slovaško stranko s po-
litično organizacijo čeških katoličanov, zgradi
trden most čez Moravo, Nikdar ni bil ta most
bolj potreben kakor danes, ko je vrhovno vod-
stvo češkoslovaške vojske uvidelo potrebo, da
izvede velike vojaške vaje.

Katoliški blok v najširšem pomenu besede
naj bi zajel vse katoliške stranke na Češko-
slovaškem, češkoslovaško ljudsko stranko (25
poslancev), slovaško ljudsko stranko (19 po-
slancev), nemško krščansko socialno stranko
(11 poslancev), madjarsko krščansko socialno
stranko (5 poslancev) in poljsko katoliško so-
politično organizacijo. Spojitev političnih or-
ganizacij katoličanov vseh narodnosti v enoten
blok bi ustrezala tudi željam Vatikana; tako
vsaj govore v Pragi v običajnih »dobro pouče-
nih krogih«.

Mons. Šramek, ki je še vedno prevladujoča
osebnost v obeh krilih politične organizacije
čeških katoličanov (v češkoslovaški ljudski
stranki za Češko in češkoslovaški ljudski stran-
ki za Moravsko in Slezijo) preračuna gleda na
današnje politične razmere v republiki, da bi
se mogel navduševati za zasnovano takšnega katoli-
škega bloka. Ne samo, da bi češki katoličani
težko obvladali blok vseh katoličanov na Če-
škoslovaškem — Hlinka je n. pr. takoj po vo-
litvah 1. 1929 iskal zveze s stranko nemških
krščanskih socialcev, in sicer proti Šramkovi
stranki —, ampak bi tudi v bloku z manjšina-
mi izgubili vso prožnost in svobodo v odloče-
vanju, kot predstavnikom večinskih nardo-
v bi te manjšine Čehom in Slovakom bile v
neprijetno zavoro pri političnem delu. To bi
dalo njihovim nasprotnikom zopet povod, da bi
češkim katoličanom lahko očitali pomanjkanje
narodne zavesti.

Ostala je še možnost katoliškega bloka med
češkoslovaško in slovaško ljudsko stranko. Ka-
ko naj se pojmuje ta blok? Ali naj se obe
stranki razpustita in organizirata v novo po-
litično ednico? Ali naj obe stranki samo sode-
lujeta na podlagi določenega sporazuma? Prof.
Drobný je kot Šramekov odposlanec na proslavi
obletnice ustanovitve katoliške stranke v Li-
tomyšlu, katere se je udeležil tudi Hlinka, izja-
vil, da ne zadostuje sodelovanje med sedanji-
ma strankama, ampak postaviti je treba na no-
ve enotno vsedržavno ljudsko stranko. Hlinka
mu je v »Slovaku« z zanosom odgovoril: Deli
ste slabo drvo na ogenj. Vi hočete eno, mogoče-
no katoliško stranko za vso državo; to hočemo
pravzaprav tudi mi. Razširili bomo slovaško
ljudsko stranko tudi na Moravsko in na Češko.
Pri prihodnjih volitvah bomo kandidirali na
Češkem, Moravskem, v Sleziji, na Slovaškem in
v Podkarpatski Rusiji; na Češkem, na Morav-
skem in v Sleziji postavimo za kandidate v va-
ših okrožjih vaše ljudi za vaš denar, toda naš
ljudskokrščanski program. Tudi mi bomo imeli
vsedržavno stranko, kakor jo hočete imeti vi.
Slovaške avtonomije in bodočnosti svojih
ljudi in naše slovaške ljudske stranke ne pro-
damo nikdar zavoljo kakšnega bloka... Slovaški
narod s pošteno zaročenko, slovaško ljudsko
stranko, ne bo trpel priljeznice (češkoslovaške
ljudske stranke), ampak se zadovoljuje z eno
katoliško stranko...«

Po teh strastnih besedah g. Hlinka je po-
ložaj povsem jasen. O likvidaciji obeh katoli-
ških strank, oziroma o njihovi spojitvi v nov
blok, ni mogoče več govoriti. Obe stranki se
imata za dovolj močni, da bi se lahko raz-
prostrili po vsem Češkoslovaškem in tvorili je-
dro enotne politične organizacije, tudi Hlinko-
v Hlinka v tej vlogi drznega pozerja sicer
razkriva svojo šibko stran političnega vodite-
lja, ki ne zna ali pa noče realno gledati, toda
vse to nič ne izpremeni na dejstvu, da je on
še vedno absoluten gospodar v stranki in da
mora druga pogajajoča se stranka računati z
njegovim voljo. Hlinkova stranka nima lastne
organizacije na češki zemlji, pač pa ima Šram-
kova češkoslovaška stranka svojo politično or-
ganizacijo na Slovaškem; v Bartislavi izdaja
tudi poseben dnevnik »Ludova Politika«. Slova-
ško krilo češkoslovaške ljudske stranke vodi
sloviti pravnik dr. Mičuro. Hlinka je neizpros-
en nasprotnik dr. Mičure in stavi likvidacijo
Mičurove češkoslovaške ljudske stranke na Slo-
vaškem za pogoj kakršnegakoli sporazuma s
Šramkovo stranko. Mons. Šramek odločno od-
klanja to Hlinkovo zahtevo.

Na obeh straneh obstoji želja do sporazu-
ma. O enotnem bloku je pač težko govoriti, pač
prihaja v poštev možnost sodelovanja obeh ka-
toliških strank. Vse kaže, da je mons. Šramek
pesimist glede uspeha pogajanj s Hlinko. Po
mnenju Šramkovega krila v češkoslovaški ljud-
ski stranki bi ovirala konkretno sodelovanje
med strankama tudi nekaka romantičnost v
Hlinkovem javnem udeleževanju. Čehi radi
priznavajo Hlinki vrline velikega ljudskega
tribuna, ki z lahkoto obvlada množice slovaš-
kega naroda, toda kot trezni in hladni raču-
narji očitajo Hlinki, da je spričo svojega vihra-
vega temperamenta premalo stanovitven in pre-
malo konkreten v svojih političnih zahtevah.
Češkoslovaška ljudska stranka nima v svojem
programu zahteve po avtonomistični ureditvi
države, toda gotovo je, da bi imela več razu-
mevanja za Hlinkove avtonomistične težnje,
sko bi jih Hlinka konkretno izdelal; saj je
stranka sama silno avtonomistično organizira-
na, tako da dejanski obstoje tri stranke: za
Češko, Moravsko in Slezijo ter Slovaško. Tako
n. pr. socialistično »Pravo lidu« te dni poroča,
da Hlinka šele zdaj izdeluje svoj avtonomistič-
ni program na osnovi sedanje ureditve države.
Pri tem nočemo zamolčati dejstva, da si Hlin-
ka skrbno in premišljeno pripravlja pot v vla-

Težave španske republike

Katoliški ministri v španski vladi

Nove volitve - državljanska vojna?

Madrid, 5. okt. TG. Posledice državnozborskih
volitev 19. novembra 1933 se čisto normalno raz-
vijajo: desničarske stranke (212 poslancev) so ostale
gospodar položaja, čeravno so vse tri vlade doz-
daj postavile stranke sredine (162 poslancev). Če bi bilo
mogoče zbrati levico (98 poslancev) in sredino, bi
bila protikatoliška vlada že mogoča, toda med ko-
munisti na levi in med radikali so tako globoki
prepadi, da slednji raje sprejemajo nadzorstvo ka-
toličnikov kot pa pest boljševikov.

Desničarske stranke vodita Gil Robles kot
predsednik ljudske akcije in Martinez de Velasco,
ki je predsednik kmetijske stranke. Dozdaj sta ta
dva katoliška politika samo na tihem podpirala ra-
dikale, od katerih sta samo zahtevala, naj s svo-
jimi lastnimi rokami uničijo krivično zakonodajo, ki
so jo v revolucionarnih dneh pomagali ustvariti, a
ministrskih položajev za svoji stranki nista hotela
sprejeti. Od takrat so padle zaporedoma tri vlade.
Pritisk desničarskih strank je bil velik, vlade so
se morale truditi, da zadovoljijo svoje pomočnike,
kar pa je vzbujalo na levi vsak dan večjo neje-
voljo. Veliko proticerkvenih revolucionarnih zaka-
nov je bilo odstranjenih. Iz strahu pred grožnjo bolj-
ševske levice in framasonskih lož, kamor so šle
simpatije ministrov od vlade, ki pa je morala hoče-
noč izvajati program desnice, so nastala obotav-
ljanja, zavijanja, tajna paktiranja z levico in po-
dobno. Zato je Gil Robles v seji parlamenta dne 1.
oktobra smatral, da je prišel čas, ko bo treba na-
praviti konec tej dvoličnosti. Katoliške stranke no-
čejo več samo podpirati vlade, ki neprestano škili
proti levici, marveč hočejo sami prevzeti odgovorna
ministrska mesta.

Lerroux, vodja radikalov, ki mu je bila pover-
jena sestava nove vlade, se je moral ukloniti in je
sprejel v svoj kabinet tri člane kato-

liške desnice, ki so zasedli ministrstva za
pravosodje, za delo in za poljedelstvo. Vlada razpo-
laga tako s trdno večino 234 poslancev proti 108
poslancem levičarske in framasonske opozicije ter
108 poslancem, ki se še niso mogli odločiti.

Kar je bilo pričakovati, se je tudi zgodilo. Le-
vica se je že ves čas pripravljala na javen upor
v primeru, da vstopijo katoličani v vlado. V Madridu

Gil Robles - pravi vodja Španije,
se ne boji ne ulice, ne volitev,
ampak zaupa v zvestobo ljudstva
in v pravičnost svojih načel —

in po večjih mestih je bila proglašena splošna stav-
ka, ki pa ne uspeva. Boljševiki in socialisti grozijo
z oboroženim uporom. Vsa dežela je zopet nervoz-
na in pričakujejo izbruhe krvavih izgrediv. Lerroux
je brez dvoma zadnji španski politik, ki skuša rešiti
»krvavo republiko, ki je nastala v krvi in bo morala
zopet v krvi utoniti«, kot je zapisal uvodničar v
»El Debate«. V zraku je dih krvi!

Borba z marksisti do konca (Lerroux)

Madrid, 5. okt. b. Novi ministrski pred-
sednik je izjavil, da bo sedaj vodil borbo
proti marksističnemu bloku do konca. Ge-
neralna stavka je prišla že davi do izraza.
V Madridu je prekinjen ves promet. Tram-
vaji in avtobusi ne vozijo; kavarnarje in go-
stilne pa so vse zaprte. Že po polnoči je
prišlo v predmestjih do prvih spopadov med
policijo in demonstranti, v katerih sta oble-
žala dva mrtva, sedem hudo ranjenih, 50 pa
jih je bilo aretiranih. O nemirih poročajo
tudi iz Barcelone, San Vincenta in Cordobe.
Vlada je uvedla strogo cenzuro. Zaradi po-
polne desorganizacije v telefonski in brzo-
javni službi ni mogoče dobiti pravilne slike
iz pokrajine. Vlada zaseda že od polnoči in
je davi proglašila obsedeno stanje v Madridu.
Položaj postaja nevaren.

Stavka je v Barceloni popolna. Katalonska vla-
da zaseda permanentno. Predsednik Commaens
je pozval prebivalstvo po radiu, naj ostane mirno.
Iz Sabadella poročajo, da je oborožena katalonska
revolucionarna mladina gospodarica mesta in da

vzdržuje red. Oboroženci ustavljajo in preiščejo
vsak voz. Po Barceloni krožijo glasovi, da je kato-
lonska vlada že sestavila manifest, v katerem misli
proglasiti samostojno katalonsko državo v španski
republiki.

Zadnja vest: Dih revolucije

Madrid, 5. okt. c. Vse popoldne in noč je
bilo v Španiji zelo nemirno. Za enkrat še ni dobiti
splošnega pregleda o dogodkih. Stavka se je
razširila tudi na mestne uslužbenke. Vse trgovine,
izvzemši nekatere trgovine z živili so zaprte. Vsa
javna poslopja so zasedena po vojaštvu, policiji in
orožnikih. Spor med posameznimi strujami je pri-
šel do dobavitelj popolnoma revolucionarni značaj in
vsak trenutek se pričakujejo novi hudi spopadi, ki
jih ne bo mogoče zatreti drugače kakor z orožjem.
Katalonska vlada je izjavila, da je solidarna z
Lerrouxovo vlado in da jo bo v teh težkih dneh
podpirala.

Zun. minister Jevtić označuje

kraljev obisk v Parizu

hot neovrgljiv dokaz skupnosti Francije in Jugoslavije

Pariz, 5. okt. AA. Havas poroča o snočnjem
odhodu Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Ma-
rije v Francijo in prinaša obenem tole izjavo, ki
jo je dal Havasovemu dopisniku g. Jevtić:

Obisk jugoslovanskih suverenov je sijajna ma-
nifestacija ljubezni in zvestobe naše države do
Francije in neomajnih prijateljskih zvez, ki dru-
žijo naša dva naroda. Jugoslovanski narod z lju-
bezno spremlja v listih potovanje svojih suvere-
nov v Pariz. Ves narod je s srcem z njima. Ta
obisk je neovrgljiv dokaz skupnosti političnih in-
teresov obeh držav in velikega zaupanja, ki vlada
med njima. Prepričan sem, da je ta skupnost obo-
jih političnih interesov neločljivo združena z inte-
resi miru in splošnega sporazuma med narodi. Po
kraljevem obisku v Sofiji potrjuje ta novi poset, da
se Francija in Jugoslavija poslužujeta metod spo-
razuma. Trdno sem prepričan, da bodo te metode
omogočile v tesnem medsebojnem sodelovanju ure-
ditve vseh tistih problemov, ki jih nalagata kon-
solidacija miru in obramba naših interesov, pro-
blemov, ki so prav tako francoski kakor naši.

Pariz, 5. okt. AA. Njuni Veličanstvi
kralj Aleksander in kraljica Marija sta
krenila iz Beograda v Dalmacijo, kjer se
vkreata na vojno ladjo in odkoder odpotu-
jeta v Francijo. V Parizu se že sedaj čuti,
da bo francoska prestolnica v kratkem spre-
jela visoke in drage goste. V zunanjem mi-
nistertvu, v ministertvu za mornarico in v
pariških uredništvih se vrše zadnje priprave

Dunajska vremenska napoved. Še vedno zelo
oblačno z močnimi nalivi.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno
oblačno s slabim prehodnim deževjem. Tem-
peratura zmerna.

do, ali vsaj pot do dejanskega sodelovanja s
Prago. Na raznih zborovanjih po Češkem je
odločno zavrnil revizionistično propagando in
se izjavil za nedeljenost češkoslovaške repu-
blike. Po teh njegovih izjavah je napetost med
Prago in Bratislavo zelo popustila. K 70 letnici,
ki jo je Hlinka slavil te dni v svoji fari Ružom-
berku, mu je čestital sam predsednik republike
Tomaž Masaryk; njemu se je pridružil tudi
več generalov. Po ružomberških slavnostih je
Hlinka dal svojim odposlancem nova navodila
za pogajanja s Šramkom, kakor poroča »Slo-
vake«.

Snovanje pravega bloka ovira tudi dejstvo,
da Hlinka danes ne nastopa več samo kot borec
za slovaško avtonomijo v imenu slovaških ka-
toličanov, ampak kot Slovak sploh, in to tudi
v imenu protestantske opozicije na Slovaškem
(Razusove), s katero se je njegova stranka spo-
razumela.

Pri pogajanjih s Šramkom je torej na dnev-
nem redu samo vprašanje sodelovanja med slo-
vaško in češkoslovaško ljudsko stranko. To
sodelovanje bi pozdravile vse češke narodne
stranke, ker bi omogočilo vlado brez levice,
predvsem brez nemških socialistov, in ker bi
zavrla neprestano cepljenje strank. Dr. L. Bě.

za sprejem jugoslovanske kraljevske dvoji-
ce. Listi so v zadnjem času objavili tudi
program svečanosti in vsega sprejema. Prav
tako so že pisali o pomenu tega obiska. Ta
obisk spada zdaj med prva vprašanja ev-
ropske politike. Listi priobčujejo tudi po-
drobne komentarje o tem obisku Njunih
Veličanstev v Franciji.

Angleški komentar

London, 5. okt. AA. Reuter poroča: »Manche-
ster Guardian« prinaša uvodnik o položaju na Ba-
kanu. Clankar naglašja, da je svetovna vojna pome-

Nemški odgovor Franciji

Pet let miru za Avstrijo

Von Hassel ponuja nemški mir v Rimu, von Papen ustvarja z
Madjari in Poljaki novo politično zvezo

Prag, 5. oktobra. TG. Osebnost zunanjega mi-
nistertva je izjavila Vašemu dopisniku, da češko-
slovaška vlada z veliko pozornostjo zasleduje dve
novi diplomatski ofenzivi, ki ju je nemška vlada
začela z veliko pripravljenostjo na dveh različnih
frontah. Prvo ofenzivo vodi nemški velepo-
slanik v Rimu von Hassel, ki ima nalogo storiti
vse, kar je v njegovih močeh, da prepreči italijan-
sko-francosko zvezo s tem, da obnovi staro pri-
srčno razmerje med Italijo in Nemčijo. Von Hassel
je prinesel s seboj v Rim oseben predlog o zaščiti
avstrijske neodvisnosti. Na podlagi tega predloga
je Nemčija pripravljena podpisati mednarodno po-
godbo, da se za dobo 5 let ne bo niti posredno niti
neposredno vmešavala v avstrijske razmere in da
bo z drugimi državami vred jamčila za neodvisnost
avstrijske republike. V rimskih krogih je nemški
predlog vzbudil razumljivo zanimanje.

Drugo ofenzivo vodi nemški poslanik na
Dunajo von Papen, ki ima od nemškega državnega
kancelerja izrecno nalogo utrditi madjarsko-nemško

prijateljstvo. Von Papen nosi s seboj tudi poseben
določen predlog, kako bi bilo mogoče uresničiti
blok med državami Nemčije, Madjarske, Poljske in
Jugoslavije.

V Pragi vsled teh ofenziv niso vznemirjeni in
jih smatrajo le za jalove poskuse, ki se bodo sami
od sebe razšli ob zidu starih pogodb in starih
prijateljev.

Desetletni pakt

London, 5. okt. b. Dopisnik »United Pres-
sa« poroča iz Rima, da je Nemčija izročila
Mussoliniju predlog za sklenitev 10 letnega
nemško-italijanskega pakta. Po tem paktu
bi se Nemčija izjavila, da je pripravljena
za dobo 10 let spoštovati avstrijsko neodvis-
nost. Danes popoldne bo nemški poslanik v
Rimu obiskal v tej zadevi italijanskega drž.
podtajnika Suvicha.

Gospodarska stiska vsepovsod

Le trgovina z orožjem cvete

Zeneva, 5. okt. R. Zveza narodov je iz-
dala nekaj statistike o trgovini z orožjem po
vsem svetu in je prišla do zaključka, da je
dandanes v svetovni trgovini edino orožje,
ki ne pozna več gospodarske stiske ter je
doseglo živahnost predvojnih let. Najslabše
leto za trgovino z orožjem je bilo 1. 1931,
toda takoj v naslednjem letu se je promet
z orožjem dvignil za 8%, od 1. 1932 na 1933
pa kar za 18%. Številke dokazujejo, da je

narastek na 1. 1934 še mnogo večji. Francija
je v prvem četrtletju izvozila za 6% več
orožja in letal za 29% več. Anglija je v
istem razdobju (prvo četrtletje 1934) izvozila
za 49% več orožja kot v istem času lani.
Na Češkoslovaškem pa je za prvo četrtletje
1934 rekordni prirastek od 30 na 137 milio-
nov Kč. Po dozdajšnjih cenitvah obstoja mne-
nje, da bo trgovina z orožjem letos že daleč
prekoračila obseg 1. 1913.

Ljubljanske vesti:

„Revizor“ na Trnovskem odru

V nedeljo, 30. septembra je otvoril »Trnovski odru« svojo gledališko sezono, in sicer z dogodkoma, ki oba pričata, kako resno pojmuje novo društvo svoje delovanje. V nagovoru k desetletnici g. Plevelja se je g. Lenček poklonil tihemu in resnemu delu amaterskih igravcev ter dal jasno vedeti, da trnovski igravci delajo v zavesti, da je njihovo delo delež v gradnji ljudske kulture, za katerega pa so tudi — odgovorni. To so potrdili s svojo otvoritveno predstavo, za katero so izbrali delo velike kvalitete: Gogoljevo komedijo »Revizor«. Delo, ki je bilo literarno in družabni dogodek prve vrste v careki Rusiji Nikolaja I., pomenja kljub starosti (leta 1936 bo stoletnica prve vpisovitve) genialno umetnino. Estetske vrednote »Revizorja«, njegovi nesmrtni tipi, iz karakterjev katerih prirodno vre neprekosljiva komika. To ga ohranja. A prav tako važen za njegovo nadčasovno vrednost je kulturno-zgodovinski pomen »Revizorja«. Komedija je nastala v dobi, ko se je preživela romantika bolj in bolj umikala realizmu. V Gogolju samem je živela ta doba, dokler ni v njem zmagala realnost z ostankom romantike v zavesti, da je pisatelj narodu svetnik. Delo pomenja — ne sicer z avtorjevo vednostjo — končen probaj nove struje in Gogolj je

postal s to svojo umetnino faktor in opora nove literarne generacije z Bjelinskim na čelu: realistično stremjenje v umetnosti je zmagalo in se nadvse plodonosno razmahnilo. Pa tudi satirična os ni danes skoraj nič manj jedra in zdi se, da »Revizor« na sodobnosti spet pridobiva...

Trnovčani so pod spretno režiserjevo roko igro rešili dokaj zadovoljivo. Režiser je dokazal, da zna s krepko voljo in solidnim znanjem ustvarjati. Nekaj nujnih ert pa bi dejanje le poživilo; tako pa je igra — deloma po krivdi glavnih igravcev — večkrat po nepotrebnem zastajala in posledica je bila, da se je živo dejanje zrušilo v brezizrazno in monotono besedičenje in sproščena dinamika je kajkrat občutno trpela. V splošnem pa so igravci dokazali zmoglosti in krepko hotenje po resnem, nešablonskem delu. Vredni so priznanja, resne paznje in vpoštevanja, s strani občinstva pa tako gnotne kakor moralne podpore, katere bo mlada, simpatična igravska družina deležna z obilnim posetom njenih predstav. »Revizorja« bodo v nedeljo, 7. oktobra ob 20 ponovili in režiser je objubil, da bo igro poživil z nekaterimi ertami v zadovoljstvo občinstva, a tudi v večji uspeh dejanja samega.

V nedeljo 7. oktobra ob 11 v dvorani hotela »Union«

JAVNO ZBOROVANJE

Akcije »Svoji k svojim« za nakup domačega blaga. Vsi na zborovanje!

○ Sv. maša za turiste izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob četrti na pet, pred odhodom gorenjskega turistijskega vlaka.

○ JS v Ljubljani vlnudno poziva svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo vseh prireditve Narodne odbrane pod geslom »Svoji k svojim«, zlasti mitinga, ki se vrši v Ljubljani na unionskem vrtu dne 7. oktobra t. l. ob pol 11. JS priporoča to akcijo tem topleje, ker tvorijo glavne ideje akcije »Svoji k svojim« sestavni del njenega lastnega programa, kajti njen namen je tudi čuvanje narodnega obilja in tradicij jugoslovanskega morja in Primorja in gospodarski razvoj Jadranskega morja in njegovega Primorja. Geslo »Svoji k svojim« je v najlepšem skladu z geslom: Čuvajmo naše morje!

○ Velik izlet. Po novem morajo vse šole, tako ljudske kakor tudi srednje, prirediti med letom večje ekskurzije tudi v oddaljene kraje. Namen takih ekskurzij je, da dobi mladina primerno razvedrilo, poglobi med seboj tovarštvo, dalje, da spozna lepoto domovine, in zanimivosti. Nadaljni namen teh ekskurzij pa je, da se vzgojitelji globlje užije v duše učencev, zakaj mlad človek se na takem izletu najbolj pokaže, kakšen je po svojem duševnem ustroju. Dosedaj so bili majniški izleti edini, ki jih je imela mladina, od sedaj dalje pa bodo ekskurzije bolj številne. Eden izmed prvih takih izletov je v letošnjem školskem letu napravila v državi II. državna gimnazija na Poljanah. Ta gimnazija je ena največjih v državi in zato se je podala na izlet dobrih 1200 dijakov in dijakinj s svojimi profesorji. Gimnazija je odšla v Kranj. Za prevoz tako velikega števila ljudi je bil že potreben poseben dolg vlak s 30 vagoni. V Kranju se je mladina razdelila na več skupin, ki so si ogledale posamezne industrije v Kranju, nato pa odšle v razne kraje, kakor na Sv. Jošt, na Smarjetno goro, Brdo, Senčur itd. Vreme je sicer nekoliko nagajalo, vendar pa posebno moker ni bil nihče. Mladina se je lepo obnašala.

○ Razpored zgradarine za leto 1934 je v smislu čl. 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 razvrščen na javni vpogled davčnim zavezanecem pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, II. nadst., soba št. 13, v času od 8. oktobra do vstetega 15. oktobra 1934. O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezanci posebej obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe.

○ Za žalost Vam nudi najceneje klobuk in pajfolan vedno moderne oblike salon Anita, Ljubljana, Krekov trg 10.

Kulturni obzornik

Modest Musorgski: Hovanščina

(Po repiziji.)

Človek se vedno v sebi zdrzne — zamaje se v svoji uravnovešenosti in ne ve prav, kam bi, kadar hoče poseči z jasno mišljeno v vseobsežno, v največjih nasprotjih objemajočo se rusko duševnost. Saj je res, da se današnjemu človeku že močno odtušuje tisto zaslanjanje in skrivnostno občutevanje »matjuške Rusije«. Vendar pa ti postane to nad vse razumljivo, ko se zaveš svoje nemoči, kadar bi rad z doslednim miselnim svetom prodril v skrivnosti njegovega življenja. To življenje je silno, da obstrni pred njim, pa zopet tako zamotano, da mu komaj pride do kraja. V njem so v skupnost povezane vse polarne sile, ki se v tej skupnosti vendar bijejo med seboj ter človeka enako kot ljudstvo, ki ga živi, tirajo iz skrajnosti v skrajnost. A vse to v taki medsebojni odvisnosti, da razumskemu merilu izpodmika tla, ko bi hotelo postavljati meje med pravim in nepravim, med dobrim in zlom, — med svetostjo in ničevostjo.

Ta zemlja in to življenje je rodilo in izoblikovalo Musorgskega, ki je njun najzvestejši otrok. Vse elemente svoje zemlje in njenega življenja je objel v sebi. Polarne sile so se vzpenjale in bile tudi v njem samem in morda prav iz tega odseva ona, rekel bi divjaška moč, ki je bila lastna njegovi osebnosti. On je bil živo življenje, vse prepojeno z neugnanimi naravnimi goni, ki so ga gnali skozi svet, pa ga ravno v tej neugnanosti butali ob stene nerazrešljivih ugank sveta, da je ob njih strome obstajal, pa se prav ob njih zopet oklepal skrivnosti nadsveta. In zopet ista pot velikega umetnika — človeka. Silna življenjska energija mu je narekovala oklepati se narave in njenih zakonov življenja.

Sledil jim je z dušo in srcem, se v njihovem pravcu izživljal in iskal — večna usoda človeka — rešitve vprašanju življenja. A neutesen je moral tudi on končno obstati pred skrivnostjo Boga in onostranstva. In če ji je ne izoblikoval obraza, pa je vendar priznal, da iz te skrivnosti izžarevajo sile, ki v svoji umirjeni in jasni doslednosti zasenčujejo sile prirode, s katerimi se v človeku bijejo včasih do groze.

V tem svojem zadnjem pogledu na svet je rodil »Hovanščino«. V njej pa je razkril prav to svoje obupno iskanje za resnico. Jasnosti ni našel. V delu je postavil pred nas iz širokega veletoka iztrgan majhen kos življenja. Takega življenja, kot v resničnosti stoji pred nami z vsemi svojimi najbolj različnimi plastmi miselnosti in strasti. Ni si ga upal soditi, ker sam v sebi še ni razsodil. Pač pa nam je vse, četudi v diametralna nasprotja segajoče smeri življenjske nazornosti predstavil v tako polni resničnosti in zato prepričevalnosti, kot zmore to le velik človek — umetnik, ki hodi skozi življenje z odprto dušo in sprejema vase vse težo in radost sočloveka, ki pa tudi v sebi pristno doživlja vsa nasprotja polarnih sil in se muči nad rešitvijo njih pravilnosti in išče resnico. — Vsa ta nasprotja je postavil pred nas: sodite sami. Sam si ni upal. Ali pa je morda vendar nakazal prevesnost svoje prepričanja, ko je kot silen zaključek tejs svojega umetniške tvorbi postavil pretresljivo jasno in samozavestno smrt množice vernikov za svojo veliko idejo ter s tem prav silo, segajočo iz onostranstva, poveličal kot zadnjo in največjo?

Dramatska vsebina tega dela nima posebne jasnosti in je niti noče. Skladatelj jo je napisal sam in mu ni šlo toliko za jasen napet razvoj dejanja, kot za slike najbolj pesteriga življenja. Edina rečca nit je borba obeh knezov-bojarjev Hovanskih — Ivana in sina Andreja — za krono in njuna propast v tem stremjenju. V to pa je — včasih z izstopajočo poudarnostjo — povezana vrsta drugih dogodkov in razvojev, ki se pletejo ob Hovanskih. Vsa snov

Mariborske vesti:

Pomagajmo požrtvovalnim ljudem!

Izredne so koristi, ki jih imata mesto in okolica od mariborske požarne brambe, še bolj pa od njenega reševalnega oddelka. Dan za dnem šivajo reševalni avtomobili v mestu in okolici ter prevažajo pomoči potrebne ljudi. Tako vsakdanje se nam zdi to delo v službi za bližnjega, da ga vemo ceniti šele takrat, kadar natančneje prepoznamo vse velike žrtve, ki si jih nalaga pešica idealnih ljudi popolnoma prostovoljno in brez vsake želje po kakem javnem priznanju. Potem vidimo, koliko prečutih noči imajo ti ljudje za seboj, koliko zamujenih ur v lastnem poklicu in v kakke nevarnosti se podajajo zgolj v izvrševanju dolžnosti ljubezni do bližnjega, ki bi jih morali poznati vsi. — Kot novo nalogo so si zadali letos reševalci nabavo novega reševalnega avtomobila. Dosedanji vozovi so izrab-

ljeni in zlasti za dolge vožnje neuporabni. Mariborsko prebivalstvo se lepo odziva njihovu klicu ter prispeva, kar je v njegovih močeh. Dosedaj je nabiralna akcija prinesla 18.000 Din gotovine, kar je pa še vedno neznatna svota v primeru s stroški, ki jih bo tak avtomobil zahteval. Vozilo bo stalo 120 do 140 tisoč dinarjev. Nekaj bosta prispevali še mariborska mestna občina in banska uprava, večino zneska bodo pa morali spraviti vrli reševalci z lastnimi močmi in skrbjo. V ta namen prireajo jutri v svojem domu na Koroški cesti javno prireditev, za katero se že dolgo pripravljajo. Nudila bo obiskovalcem nenavadna presenečenja. — Zavedajmo se, da podpremo z obiskom te prireditve dobro in koristno stvar.

□ Svetoletna pobožnost v stolnici. V stolni in mestni župnijski cerkvi se bo izvršila svetoletna pobožnost jutri po sledečem sporedu: Ob pol 3 popoldne skupna molitev rožnega venca in nato običajna procesija v cerkvi. Takoj nato gredo verniki iz cerkve pred škofijo, tako da se postavijo verniki med vhodom v stolnico in škofjski palači. Črto od škofjske palače do policije zavzame procesija frančiškanske župnije. Ob 3 bo vodil prevzvišeni knezoškof dr. Tomažič obe procesiji v stolnico. Po dvakratnem obisku stolnice se napoti skupna procesija skozi mesto v frančiškansko baziliko, kjer se ponovijo svetelne pobožnosti.

□ Koncert v parku. Jutri popoldne priredi vojaška godba pod taktirko kapelnika g. Svobode koncert v mestnem parku.

□ Dramatska šola narodnega gledališča se odprla jutri v nedeljo ob 9. Do tedaj se še vedno sprejemajo novi prijavljenci.

□ Z Abrahamom se je danes zjutraj srečal ravnatelj magistratnih uradov v Mariboru g. Franjo Rodošek. Kdor g. ravnatelja pozna, mu tega srečanja ne bi prisodil, tako mladeničko čilo se izgleda. G. ravnatelj je rodom iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Službuje pa vsa povojna leta v Mariboru, najprej na okrajnem glavarstvu, nato pa pri mestni občini kot obrtni referent in sedaj kot ravnatelj. V Mariboru si je pridobil s svojo koncilijantnostjo veliko prijateljev. Ob petdesetletnici mu iskreno želimo še mnogo veselih in srečnih življenjskih jubilejev.

□ Še tretja licitacija. Poštna direkcija je razveljavila drugo licitacijo poštnih voženj v Mariboru ter razpisala za 18. t. m. še tretjo. Izključna cena znaša 98.000 Din.

□ Avto cenejši kot železnica. Konkurenca avtomobila čuti železnico celo pri izvozu jabolk. Iz obmejnih krajev severne Stajerske gre skoraj ves izvoz jabolk v Avstrijo na dunajski trg na tovornih avtomobilih. Tako izvažajo Sentiljčani in drugi, sedaj pa so začeli poskušati tudi sadjarji iz Sv. Mar-

Celje

○ Nocoj ob pol 9 vsi v Narodni dom na družabni večer Kluba koroških Slovencev. Pester spored (pevski nastop okteta Ljubljanskega Zvona itd.) prosta zabava.

○ Novi grobovi. Na Hribu sv. Jožefa št. 45 je umrl v četu mladosti g. Joško Aužner, aktivni artiljerijski podnadrednik. Služboval je v Kragujevcu, pred letom je zbolel in sedaj doma pri materi zatislil svoje oči. Zapušta žalujejo mater, brata in dve sestri. Pogreb bo jutri, v nedeljo, ob 4 popoldne iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Naj mu sveti večna luč, hudo prizadet materi, bratu in sestram naše sožalje. — V celjski bolnišnici so umrli: Regul Marija, 70 let, delavka, Ostrožno; Pugmeister Ernest, 10 mesecev, sin služkinje iz Nove cerkve; Šramel Jože, 6 mesecev, sin kočarja, Dvor pri Šmarju; Citerer Jože, poštni zvačnik, Nova vas 36. V Novem Celju je umrla ga. Marija Makovič, 82 let, zasebnica iz Čreta 43. — N. v m. p.

○ Odprte planinske kočje SPD. Frischaufov dom na Okrešlju bo za silo oskrbovan še ves mesec oktober ob sobotah in nedeljah. Stalno so oskrbovane te-le postojanke: Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini, Mozirski kočja na Golteh, Koritzkega kočja na Smrekovcu, Celjska kočja nad Celjem. Zaprt je že Planinski dom v Logarjevi dolini in Kočbekov dom na Korošici.

○ Tatvina fotografičnega aparata. G. Ivanu Volfondu, privatnemu uradniku na Bregu je bil v zadnjih 14 dneh ukraden iz stanovanja 1200 Din vreden fotografični aparat.

○ Stanje ponesrečencev avtomobilske nesreče v Levenu se polagoma obrača na boljše. Tudi g. Korberja, ki je imel najhujše poškodbe, bodo ohranili pri življenju, če ne pridejo vmes kakke komplikacije. Pač je pa moral v bolnišnico g. Gradišar, ki je bil v nedeljo odpušen v domačo oskrbo.

Ptuj

Gibanje prebivalstva v območju mestne župnije sv. Jurija in župnije sv. Petra in Pavla v tretjem četrtletju je bilo sledeče: umrlo je 26 oseb (vključno bolnišnica in hiralnica), poroka je bila ena, rojenih pa je bilo 28 otrok (vključno v bolnišnici). V področju župnije sv. Petra in Pavla pa je umrlo 31 oseb, poročilo se je pet parov, rojenih pa je bilo 40 otrok.

Zadnja pot šolskega upravitelja Pogruja. V sredo smo spremlili šolskega upravitelja v poklju g. Alojzija Pogruja k zadnjemu počitku. Kako je bil pok. priljubljen, je pokazala velika udeležba občinstva pri pogrebu; zlasti so bili naavzoči številni stanovski tovariši in šolski otroci iz Hajdine z učiteljskim zborom. Cerkvene obrede sta opravila gg. prošt dr. Zagar in župnik Svet. Od pokojnika se je poslovil v prav lepih in glinljivih besedah šolski upravitelj iz Hajdine, g. Petje; pevski zbor Glasbene Matice pa je zapel ob odprtem grobu ganljivo žalostinko.

★

Primskovo pri Litiji

Znameniti »firundrajšigere« se bo kar uresničil. Vina je letos precej manj, kakor druga leta, bo pa kapljica zato boljše. Ga bomo tudi najbrže samo iz »štamperlov« pili. Druga letina je zadovoljiva. Ker je lepo vreme, bo tudi ajda dozorela. Večina kmetov je že pospravila poljske pridelke, sedaj pa hite grabiti listje, da se jim ne bo tako zgodilo, kakor lani, ko jih je sneg prehitel. Drugi teden bo pri nas vs. misijon. Upamo na precejšnjo udeležbo, ker ne bo več toliko dela. Gospodom misijonarjem želimo veliko uspeha.

v ruski miselnosti, dejansko pa v ruski narodni motiviki in zlasti v stari ruski cerkveni pesmi, ki prav v tem delu prihaja do čudovite veljavnosti.

Vpizoritev tega dela ni lahka. Na eni strani razcepljenost v slike, na drugi pa široka masivnost dela, oboje zahteva, bodisi mnogo razkošja v sceni, bodisi veliko odersko prostornost in mnogo sodelujočih na sceni in v orkestru. Prav vsled močnega poudarka na imenovitih zahtevah je bila pri nas zamisel vpizoritve riskantna. Vendar je treba priznati, da podanost še vzdržuje veličino dela, čeprav mu je polna uspešost vsled tesnih razmer ohranjena. A trudu in delu priznanje.

Glasbeno stran je vodil ravnatelj Mirko Polić in dosegel v naših razmerah lepo stopnjo uspeha. Predvsem je izgladil tehnično stran vseskozi. Orkester je prožen in dosti izčiščen (trombe na odru bi bile lahko bolj v skladu), lepo uravnovšen v sebi samem kot v odnosu z orodjem. Zbori so sigurni in posamezni pevci tudi. (Kar se tiče neuravnovešenosti med zborom za sceno in orkestrom, bi menil, naj se vda orkester, ker lažje sledi dirigentovi roki.) Tudi vsebinska snov glasbe je smiselno izčrpana, dasiravno bližje resnici v naturalističnih momentih, kot v idealističnih, kjer mistična poglobljenost še ne najde polnega izraza. Čutiti pa je v vsem spoštovanje do dela samega in skrbna priprava.

Režiral je delo Ciril Debevec. Nedvomno težka naloga vsled velikih že omenjenih zahtev. A v naših razmerah uspešno rešena. Celoten pregled je pokazal večjo poglobitev v smeri psiholoških nijana, kot v zunanjih režijskih smernicah, tedaj pozornost na duševni ustroj dela. — V prvi sliki poudarek na trčenju nasprotujočih si sil. V splošno razvrsteno in brezusmerjeno useka podkupljivost pisarja, zahrbita zvižanost šakovitega, razvratna pohotnost mladega in neuklonljiva oblasteljskost starega Hovanškega, močna v duhovnosti usmerjena ljubezen razkolnice Marte in fanatična vera Dositeja, poglavarja sekte Starovercev. Vsak nosi v sebi svojo

Ženska 7500 m visoko na Himalaji

Mednarodna ekspedicija naskakuje Himalajo

Letošnje poletje je naskočila Himalajo mednarodna ekspedicija, katero je vodil prof. Dyhrenfurth. Člani ekspedicije so iz svojega taborišča 5100 m visoko poslali v Evropo pisмено sporočilo, pisano meseca avgusta. Iz tega poročila posnemamo:

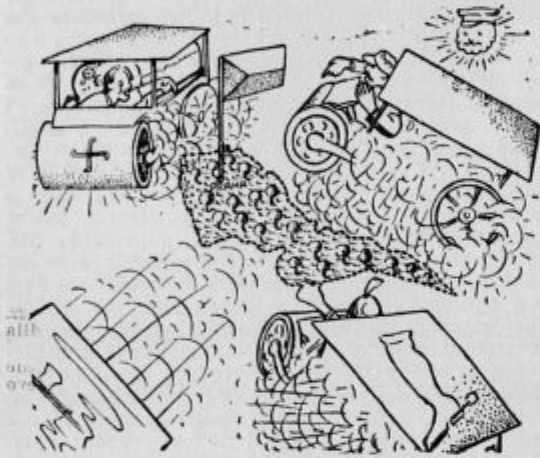
Ekspedicija je skoraj končana. Danes je bil takorekoč zadnji dan, ko smo včeraj zaradi strašnih viharjev morali prenehati naskoke 400 metrov pod vrhom gore Hidden Peak. Morda ga pojutrišnjem naskočimo še od druge strani, a uspeha si ne obetamo, ker je vreme strašno slabo in pa, ker tudi naše zdravje ni več tako, ko v začetku.

52 dni smo taborili 6300 do 7700 metrov visoko ter smo 40 dni prestajali grozovite viharje monsuma. Taki se zdimo sami sebi, kakor stari, izmognjeni frontni vojaki. Želimo si le počitka, svežega perila, sveže hrane in sadja.

Odpotovali smo precej kasno ter smo v 44 dneh prišli v Basecamp pod Hiddenom, kateri je več ko 8000 metrov visok, in ki smo ga hoteli osvojiti. Odločili smo se, da pojdemo nanj po južnovzhodnem grebenu. Dne 24. junija smo začeli in smo na grebenu prišli 6200 metrov visoko. Greben pa je visok 6900 metrov, nato pride smučarski teren do 7600 m, nazadnje lahki robovi. Hidden je torej lahak... Ampak! Nosači so se nam uprli, češ, da ne gredo po tej poti ne za denar ne za vse Mohamedove hareme. Penili smo se od jeze.

Zato smo hoteli Hidden naskočiti s sedla Conway. Pot tja pa je v zračni črti dolga 13 km v višinah do 7000 m. In zopet smo krenili s taborišča kvišku. Izkušeni himalajski plezalci so nam sicer preročevali, da jo bomo polomili, ker nas bo zadržal monsum. Kaj je monsum, tega gole besede ne morejo dopovedati. Enkrat te zakida v eneg, da bi se skoraj zadušil, drugič pometa okrog tebe, da misliš, zdaj-zdaj bo odneslo še tebe in šotor.

Nemško-madžarsko-poljski blok za „ureditev Podonavja“

Kaj bi iz prolepega vrtička Češkoslovaške radi napravili ti-le trije valjarji?

Iz mavzoleja v grobišče revežev

Rudolfo Valentino je bil eden izmed najslavnejših filmskih igralcev v Hollywoodu. Ko je pred nekaj leti umrl, so vsi njegovi častilci po vsem svetu žalovali za tem filmskim junakom in igralcem. Pokopali so ga v prekrasnem mavzoleju v Hollywoodu. Ta mavzolej je Rudolfo Valentino dala zgraditi bogata Američanka June Matties, ki je bila vnetá častilka njegove filmske umetnosti. Skrbela je ne le za nagrobni spomenik, ampak tudi za to, da je bil mavzolej vedno lepo okrašen ter dostojno počivališče filmskega umetnika. Pred dvema letoma pa je gospa Matties umrla ter v oporoki ni zapustila nobene določbe, kaj naj se zgodi z mavzolejem Rudolfa Valentina. Vzdrževanje mavzoleja pa je zelo drago. Zato so krsto z Rudolfom Valentino prenesli na občinsko pokopališče v Hollywoodu. V teh dveh letih se nihče ni zanimal za zadnje počivališče nekdanjega filmskega junaka, niti njegov brat, ki živi v Hollywoodu, še manj pa njegov manager, ki je po Valentino umetnosti postal velik bogataš. Tako sedaj, komaj nekaj let po smrti, truplu nekdanjega slavljence grozi nevarnost, da bo izginilo v skupnem grobišču hollywoodskih revežev.

Trgovinsko pogodbo med Francijo in Kanado so podpisali v francoskem zunanjem ministrstvu. Podpisuje francoski zunanji minister Barthou, za njim stoji kanadski ministrski predsednik Bennett, prav na desni stojita francoski trgovinski minister Lamoureux in zastopnik Kanade v Parizu Roy.

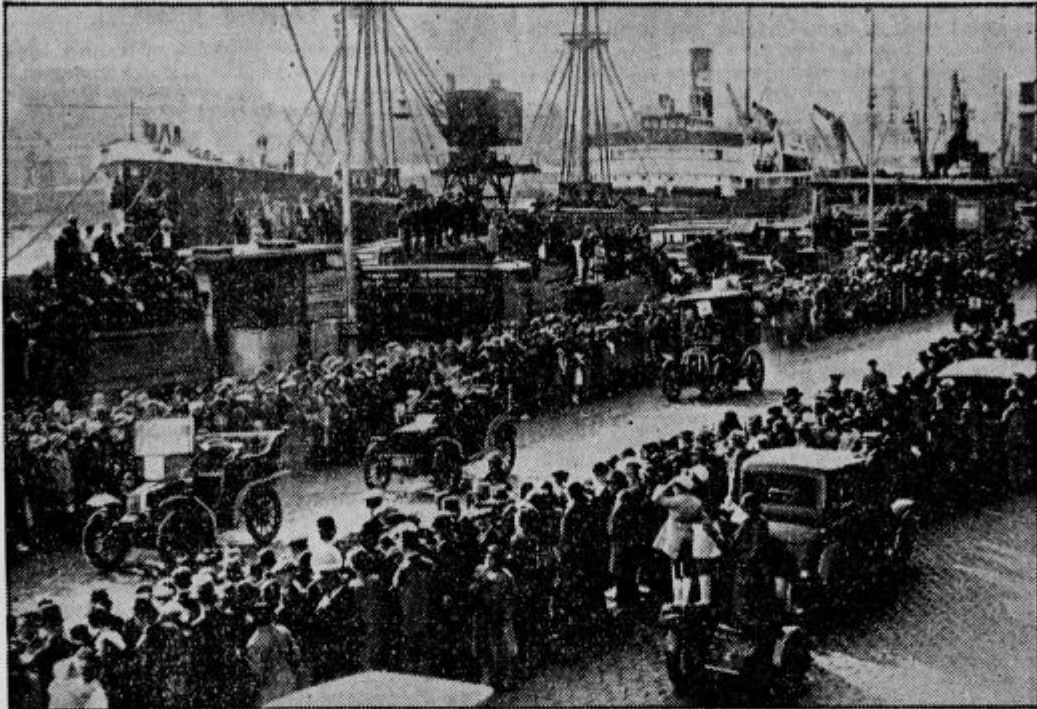
Vendar smo dosegli štiri gore po 7000 m. Do višine 7550 m na vrh Conway Peak smo spravili celo ženo našega voditelja. Gospa bi bila seveda blaženo izdihnila, toda s potrebnimi tabletami smo ji korenito pomagali. Tako je ona sedaj najbolj sloveča hribolazka na svetu z absolutnim ženskim rekordom, saj je priplezala 7550 m visoko. Pri vsem tem pa niti ni vajena gora in tudi sama ni hotela. Šla je le na naše prigovarjanje.

Ob strašnem vremenu smo 11. in 12. avgusta prekorali glavni vrh Queen Mary Peak, ki je

7775 metrov visok. To je najvišji himalajski vrh, ki je doslej nanj stopila človeška noga.

Pri vsem tem so se nam vsem vneli še mandlji in bi bili morali počivati. Ker je zrak trd zgoraj, treba vedno dihati skozi usta, in tako nastajajo nevšečnosti, ki pa niso nevarne, ker je zrak brez bacilov. Sedaj romamo navzdol. Že več tednov nismo menjali svežega perila. Čas je že, da svoje srajce in spodnje hlače z ušmi vred pomečemo v prepade ledenika Baltovo. Še tri tedne poti je pred nami, preden pridemo med civilizirane ljudi.

Avtomobili pred 40. leti

Taki avtomobili so pred 40 leti prvič dirkali na progi Pariz-Rouen. Sedaj so v Rouenu praznovali 40 letnico tistega dogodka ter so pri tej priliki vozili v sprevodu take stare dirkalne avtomobile.

Oboroževanje Rusije

6000 letal in 18.000.000 vojakov

Francoski vojaški časopis »La France Militaire« je pred kratkim priobčil znamenite podatke o rdeči armadi. Pri tem se je pisec skliceval tudi na članek Leva Trockega v poljskem časopisu. Po teh podatkih ima sovjetska armada vsako leto 1.300.000 novincev, od katerih jih 900.000 odbero za aktivno armado.

Aktivna armada bi takoj ob izbruhu vojne štela 3.000.000 bajonetov (pešcev), 100.000 sabelj (konjenikov), 10.000 topov. Rezerve pa so ogromne ter znašajo najmanj 18.000.000 mož vojaško izurjenega moštva. Seveda njihova izurjenost ni vedno enaka. Francoski časopis ugotavlja, da ti podatki približno soglašajo s podatki, katere je v poljskem časopisu priobčil poljski general Sikorski. Poleg teh milijonov mož ima Sovjetska Rusija še 70 oklopnih vlakov, 300 tankov in 10 polkov za vojskovanje s kemičnimi sredstvi.

Pri navajanju števil ruskega letalstva navaja

★

Jud se pri gospodu župniku pripravlja, ker bi bil rad v kratkem krščen. Toda križa še ne zna narediti. Vselej pozabi besedi »in Sina«. Da bi ga vzpodbudil, mu župnik oblubi kozlička, če ne bo ničesar pozabil. Ves vesel hiti Jud domov. Drugi dan zopet pride h gospodu župniku.

»Ali že znaš narediti križ?«

»Da,« pritrди veselo Jud.

»Naredi ga!«

»V imenu Očeta in Svetega Duha. Amen.«

»Kje je pa Sin ostal?« ga vpraša župnik.

»Zunaj čaka, da mi bo pomagal kozlička neeti.«

★

Gustl: »Kaj delaš?«

Jože: »Nič.«

Gustl: »In kaj dela tvoj brat?«

Jože: »Meni pomaga.«

list podatke poveljnika japonskih vojnih sil, ki je pred časom trdil, da imajo sovjeti nad 2500 letal, katere so razdeljena v 200 jat. Toda londonska »Times« je te dni prinela iz Tokia zanimivo vest, da je japonsko vojno ministrstvo v 16.000 izvodih razširilo letak, kateri podaja osebno mnenje japonskega vojnega ministra Hajašija. Ta letak japonskih vojaških krogov trdi, da ima Rusija danes že šest tisoč letal, ki so Japonski najbolj nevarna.

Iz teh poročil je jasno razvidno, kako strašno se oborožuje danes Rusija in da morajo zaradi tega stradati ubogi državljani. Seveda ni dosti boljše niti po mnogih drugih državah.

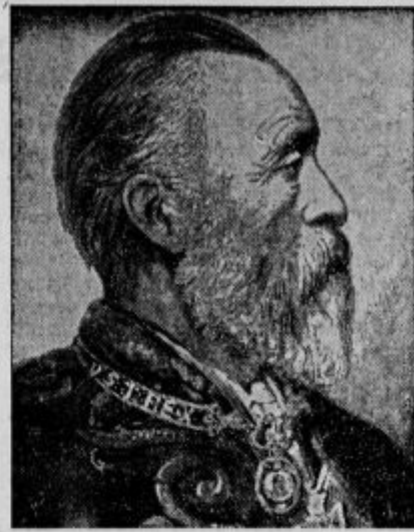
Piramido bodo zgradili v Ameriki

Sloveč pariški arhitekt je izdelal načrt za stolp, ki naj bo 2000 m visok in ki naj bi stal v pariški okolici kot vojaško oporišče za obrambo proti sovražnim letalom. Ta načrt je vreden ideje babilonskega stolpa.

Nič manjši pa ni načrt, ki si ga je izmislil ameriški finančni magnat Morgan. Ta mož, ki menda ne ve, kam bi z denarjem, je dvakrat obiskal Egipt in tam občudoval piramide egiptovskih faraonov. Ko je bil prvič tam, je svojemu spremljevalcu izrekel obžalovanje, zakaj tudi Amerika nima piramid. Pošle je vedno mislil na piramide.

Letos pa je Morgan naročil arhitektu Finsenu, naj naredi načrt za piramido ter obenem stroškovnik. Piramida mora biti prav taka, kakor je Keopsova piramida v Egiptu. Seveda znotraj ne sme biti grobnica, ampak mora biti notranjščina namenjena za druge stvari. Arhitekt Finsen je vzel s seboj dva pomočnika in so šli študirat Keopsovo piramido v Egipt. Sedaj je načrt narejen.

Morganova piramida, ki bo stala v Ameriki, bo visoka 147 m, stala pa bo na ploskovini 232 kvadr. metrov. Iz tega je jasno razvidno, kako ogromna bo. Starim egiptovskim piramidam se je v teku

Generalni poštni mojster Henrik Stephan, ki je ustanovil svetovno poštno društvo v Bernu ter s tem ustvaril podlago za moderni poštni promet. To društvo bo 9. oktobra letos praznovalo 60 letnico svojega delovanja, zaradi česar se svet spominja njegovega ustanovitelja.

Zlata mrzlica v Kanadi

V Kanadi so našli nova zlata ležišča! Ta novica je pred kratkim pretresla svet. Vsi špekulanti, iskalec zlata, razni brezposelni, veterjnaki, gospodski in revni postopajo ter tudi marsikak resen in pošten mož se je odpravil na lov za zlatom, ki baje leži kar na kupu ob jezeru Sturgeon v severno-zahodnem delu Kanade. Špekulacijska mrzlica, ki se je prišla ljudi, je podobna tisti, ko so v Clouducku v Združenih državah našli zlato.

V kratkem času je v središču ozemlja, kjer so našli zlato, nastalo že celo mesto, Hard Rock, ki je njegovo prebivalstvo v nekaj mesecih zrastle že na 6000 duš. Kanadski listi vsak dan poročajo o čudovitih dobičkih srečnih prospektorjev — iskalcev, kateri svoja najdišča spreminjajo v akcijske družbe ter akcije drago prodajajo.

V novi občini je seveda že osem hotelov, več restavracij in igralskih beznic; hvala Bogu tudi dve cerkvi. Tudi podružnica kanadske državne banke že posluje v mestecu, zaenkrat še pod šotorom.

»Janez, to pa vendar ni prav, da kot gostitelj imaš vse ase!«

6000 let odkrušil koničasti vrh. Morganova piramida pa bo imela konico, vrh katere bo vibrala 30 m dolga zastava. Znotraj pa bodo prostori urejeni za znanstvene laboratorije, za ljudsko šolo, za radijsko postajo in prav na vrhu pa bo spominska cerkev.

Keopsovo piramido je baje delalo 100.000 delavcev celih 30 let. Za njo so torej porabili 240 milijonov delovnih dni. Stroji pa, ki jih ima Finsen na razpolago, bodo to delo za mnogo tisočkrat skrajšali. Finsen pravi, da bo dovršil piramido v šestih mesecih.

★

Tine sreča Toneta. Tonetu se mudi: »Pojdi nekoliko z menoj! Grem kupit voz.«

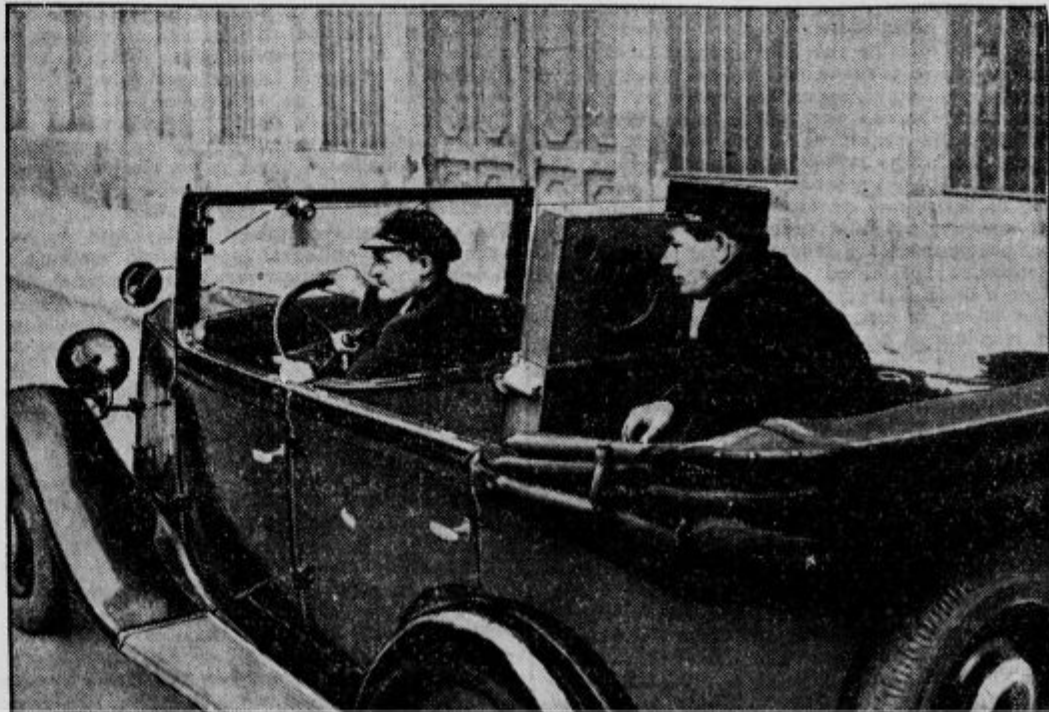
»Kaj,« se čudi Tine, »voz hočeš kupiti? Ali imaš šoferski izpit?«

Tone: »Ne, ampak dvojčke.«

★

Baron svojemu slugi: »To vino je preveč dobro. Človek bi se ga najraje do mrtvega napil.«

Sluga s ponižnim obrazom prosi: »Če gospod baron dovolijo, sem jaz pripravljen za gospoda barona umreti...«

Radio na avtomobilu je dobila pariška policija.

